

IN MEMORIAM

PAVLE BLAZNIK IN POMEN NJEGOVEGA DELA

(Škofja Loka 28. VI. 1903 — Ljubljana 13. VI. 1984)

Pavle Blaznik se je rodil 28. junija 1903 v obrtniški družini v Škofji Loki, na ozemlju nekdanjega gospostva freisinsških škofov, najstarejšem gospostvu na slovenskih tleh, katerega postanek poznamo po koncu madžarskih napadov v 10. stoletju na slovenska tla in preko njih v Italijo. Že večkrat je bilo v našem zgodovinoписju poudarjeno, da je prav s tem ozemljem v zadnjem stoletju čudno tesno povezan razvoj slovenske zgodovinske vede. Odtod izvira nenavadno veliko število najvidnejših slovenskih zgodovinarjev zadnjega stoletja, odkar se je okoli 1880 začela oblikovati moderna zgodovinarska znanost pri Slovencih (primerjaj življenjepis Milka Kosa v knjigi M. Kos, Srednjeveška kulturna, družbena in politična zgodovina Slovencev, 1985, str. 354 sl.). Med te zgodovinarje spada tudi Pavle Blaznik, ne le po svojem lastnem obsežnem znanstvenem delu, marveč tudi po manj vidnem, pa ne manj pomembnem organizacijskem in drugačnem delu, bodisi pri različnih uredništvih, bodisi pri delu današnjega Zgodovinskega inštituta Milka Kosa pri SAZU (zdaj pri Znanstveno-raziskovalnem centru pri SAZU), kjer je vsa organizacija dolgo slonela le na njegovih ramah (tudi pri tako pomembnem delu, kot sta bili prvi dve knjigi Gospodarske in družbene zgodovine Slovencev, Zgodovina agrarnih panog I-II, 1970—1980).

Do druge svetovne vojne je potekalo Blaznikovo življenje nekako po dosti utečenih poteh, čeprav z nadpovprečno postavljenimi cilji srednješolskega profesorja, ki jih ni bilo prav lahko doseči. Osnovna šola v domačem mestu, srednja šola od 1913 do 1921 na prvi slovenski gimnaziji, v »škofovih zavodih« v Šentvidu (pri zdravem kulturnem življenju bi morala biti ta šola danes kulturni spomenik in opravljati še vedno svoje naloge, ne pa da smo si dali zaradi nemške zaplembe in zlorabe stavbe med okupacijo vsiliti podobno zlorabo s spremembo v vojaške namene še sami po osvoboditvi!). Po maturi je sledil študij zgodovine in zemljepisa na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani, kjer se je štel sam vselej predvsem za učenca Ljudmila Hauptmanna; seveda pa je poslušal in opravljal izpite tudi pri drugih profesorjih (učili so ga še zgodovine antike Nikolaj M. Bubnov, zgodovine drugih jugoslovanskih narodov Nikola Radojčić in geografije Artur Gavazzá); pri Hauptmannu je poslušal srednjeveško občo in slovensko zgodovino, novejša slovenska zgodovina 19. stoletja pa ga je zvalila včasih tudi k predavanjem slavista Ivana Prijatelja. Z Milkom Kosom, ro-

jakom z loškega ozemlja, se je srečal šele jeseni 1926, ko je po zamenjavi profesorja (Hauptmann je odšel 23. VI. na filozofsko fakulteto v Zagreb, Kos pa 17. IX. iz Zagreba v Ljubljano) kot prvi kandidat pri njem opravil diplomski izpit. Zveza med obema, ki je postajala vedno tesnejša in je trajala prav do Kosove smrti, pa se je začela že pri pripravljanju disertacije, knjige »Kolonizacija Selške doline« (št. 1 — številke se nanašajo na pregledu Blaznikovega življenja in dela pridruženo bibliografijo!), čeprav je tudi v to smer znanstvenega dela potisnil Blaznika že kot študenta pri seminarskem delu Ljudmil Hauptmann.

Že kot študent je veljal Blaznik za izrazito dobrega delavca in nič se mu ni poznalo, da si je moral večji del študija sam skrbeti za denar z nočnim igranjem klavirja, največ v kavarni Emona. Leta 1928 je dosegel doktorat (disertacija odobrena 2. V., promocija 30. VI.) in po mesecu dni suplentstva na ljubljanskem učiteljskišču je bil nameščen kot suplent in pozneje profesor na gimnaziji v Celju in ostal tam do okupacije. Spadal je v vrsto tistih dobrih starih profesorjev, za katere se z zaposlitvijo na srednji šoli znanstveno delo ni nehalo, marveč so prav oni tudi še med obema vojnama pri Slovencih še vedno pomenili široko podlago za tedanji razvoj humanističnih ved (še posebej tako imenovanih »nacionalnih«). Delovno smer sta mu določali disertacija in ljubezen do ožje domovine. Za disertacijo je značilna sestavljena metoda tedanjega časa: uporaba geografskih virov, arheoloških najdb, arhivskih virov od 10. do 18. stoletja, franciscejskih katastrskih map in na terenu zbranih ledinskih in hišnih imen; delo ni omejeno na srednjeveško kolonizacijo; marveč sega do konca 17. stoletja, v nekaterih vprašanjih (na primer pri vprašanju priimkov) pa tudi še naprej. Verjetno je mogoče reči, da se pri tej metodi delno kažejo po Hauptmannu posredovani Peiskerjevi vplivi, delno pa gre gotovo že za vplive Milka Kosa, pri čemer pa je mladi doktorand sistematično iskal nasvete raznih jezikoslovcev za razlago nastanka krajevnihi, ledinskih in drugih imen. Res se nam po Blazniku med mladimi zgodovinarji ni več posrečilo najti metodološko podobno širokega raziskovalca zgodovine kolonizacije (tako je na primer Jože Koropec vztrajal v večji ožini specifične arheološke in zgodovinarske dokumentacije, nikakor pa se ni lotil uporabe raznovrstne onomastike). Druga poglobitev raziskovanja pa je bila že plod lastnega Blaznikovega dela. Pri tem mislim na podrobno analizo agrarne posesti, kjer je od srednjeveških urbarjev naprej do franciscejskega katastra ugotovil ustaljenost ali spremenljivost kmečkih gospodarstev po posameznih vaseh, pa za vsako gospodarstvo tudi njegovo velikost in še marsikaj drugega. Rokopisni popis vseh kmečkih gospodarstev na loškem gospostvu, ki si ga je po vseh urbarskih in katastrskih virih pripravil že pred koncem 30-ih let, je bil podlaga teh in drugih poglobitev preučevanja slovenske kolonizacijske in agrarne zgodovine. S tem delom je posegel najprej na Sorško polje (št. 2), nato v tem pogledu dopolnil svojo disertacijo (Posestne razmere v Selški dolini, št. 4), pri Poljanski dolini pa je zajel ta vprašanja kar spočetka hkrati z zgodovino kolonizacije (št. 8). Svojo metodo je skušal tudi pojasniti v splošnejši obliki na zborovanju slovenskih zgodovinarjev na Ptujski gori 1940 (št. 13), drugo delo pa je bilo do vojne posvečeno nekaterim splošnejšim vprašanjem (št. 7, 9 in 12) ter vrsti ocen. V tem prvem desetletju bi Blazniku gotovo teklo raziskovanje hitreje, če bi se mu uresničila želja (utemeljena z njegovim delom na arhivskih virih v Ljubljani in na lastne stroške tudi v Münchnu pri pripravi disertacije, s čimer je gotovo postal eden izmed najboljših mladih arhivskih delavcev pri nas), da postane kustos arhiva pri Narodnem muzeju — edinem mestu te vrste v Sloveniji v tedanjem času. Toda prav v času med njegovo diplomom in doktoratom so finančna krčenja stroškov za slovenske kulturne potrebe ob začetkih gospodarske krize zaprla to možnost.

Z začetkom druge svetovne vojne se je vse prelomilo in spremenilo. Družino je še pravi čas pred velikonočnim tednom 1941 spravil na ženin dom v Dalmacijo, sam pa se je vrnil in jo je odnesel pred Nemci prav zadnji trenutek, obveščen, da ga iščejo, in je od svojega dela prinesel v Ljubljano srečno le rokopisno kartoteko vseh kmečkih posestev loškega gospostva, rezultat deset let trajajočega študija arhivskih in katastrskih virov do začetka 19. stoletja. Knjižnica mu je skoraj vsa propadla in le redke stvari se mu je po vojni vnovič posrečilo najti. V letih 1941 do 1943 je bil večinoma v Ljubljani kot pogodbeni profesor na gimnaziji v Vegovi ulici, po kapitulaciji Italije pa se je umaknil pred Nemci v Dalmacijo, kjer se je 1944 pridružil partizanom na Kornatih, decembra tega leta pa so ga po umiku Nemcev iz srednje Dalmacije postavili za profesorja v osvobojenem Šibeniku. Maja 1945 se je vrnil v Ljubljano in nato v Celje, kjer je jeseni postal ravnatelj gimnazije in ostal to do 1949. Na nenavaden način so ga pri tem delu po zaostritvi režima ob problemih, ki so se pojavili po resoluciji Kominforma, 1949 zamenjali neposredno zatem, ko je bil 1949 za daljši čas v zvezi z iskanjem kulturnih dobrin; ki so jih Nemci med vojno odvlekli v Avstrijo, poslan kot član restitucijske komisije v to sosedno državo. Že ves čas po osvoboditvi pa se mu je poglavitno delo obračalo v druge smeri, ne več v pedagoško: najprej v ugotavljanje vojne škode na kulturno-zgodovinskih predmetih v Sloveniji

in nato že v sodelovanje pri prvi fazi restitucije kulturnih dobrin, ki so jih odnesli Nemci med vojno. Bil je v skupini, ki je iz Gradca rešila velik del mariborske študijske knjižnice in še kaj drugega. V letih 1949—1950 je delal kot član jugoslovanske restitucijske komisije v Avstriji — še do danes so ostali njegovi zapiski iz tega časa v nekaterih vprašanjih za nas podlaga pri pogajanjih, ki še niso do kraja zaključena.

Kakorkoli je bila nespodobna ukinitvev njegovega ravnateljstva na celjski gimnaziji kmalu po začetku za vrnitev naše kulturne dediščine iz Avstrije naloženega mu dela človeško neprijetna in za življenje tudi nadležna (približno dve desetletji se je poslej moral voziti na delo v Ljubljano, dokler si ni tam oskrbel stanovanja), pa je bila za njegovo znanstveno delo v zadnjih petintridesetih letih naravnost prava sreča in enako tudi za slovensko zgodovinarstvo. Po vrnitvi iz Avstrije je bil za štiri leta (1950—1954) postavljen za znanstvenega delavca na področju gospodarske zgodovine na ekonomski fakulteti v Ljubljani, nato za tri leta (1954—1957) zaposlen v Državnem arhivu Slovenije, od konca 1957 (I. XII.) naprej pa kot prvi in dolgo edini znanstveni sodelavec na tedanjem Inštitutu za občo in narodno zgodovino pri SAZU, današnjem Zgodovinskem inštitutu Milka Kosa. Tu je napredoval v znanstvenega svetnika in ostal v stalnem delovnem razmerju do konca 1982, delal pa je na inštitutskih nalogah tudi še po upokojitvi prav do začetka svoje usodne bolezni 20. maja 1984. Ko smo se tri tedne po začetku bolezni po novicah iz bolnišnice prvič drznili spet rahlo upati, da bo Blaznikova krepka narava vnovič premogla sovražnico življenja, kot jo je še pred malo leti, pa se je usoda naenkrat obrnila in v sredo 13. junija zjutraj nas je za vselej ločila od dobrega prijatelja in neprecenljivega delavca na raziskovanju slovenske preteklosti. Le dobra dva tedna pred doseženim enainosemdesetim letom se je vrezala v vrste slovenskih zgodovinarjev globoka rana.

Kaj je pomenil preobrat leta 1949 za Blaznikovo osebno znanstveno delo in s tem seveda tudi za slovensko zgodovinarstvo, kaže najbolj jasno in neposredno njegova bibliografija. Medtem ko mu je dozorelo do objave od 1926 do začetka 1941 13 publikacij (disertacija, 7 razprav in 5 ocen), mu jih je od 1951 naprej 96, med njimi dve veliki knjigi o zgodovini loškega gospostva (št. 46 in 77), zadnje in najobsežnejše osebno delo — Historična topografija Štajerske in jugoslovanskega dela Koroške — pa je ostalo praktično dokončano na njegovi delovni mizi in v kartotekah. K temu je treba dodati seveda še pomemben del osebnega dela v različnih kolektivnih objavah, zlasti v Gospodarski in družbeni zgodovini Slovencev; v njih namreč Blaznikov prispevek ni omejen le na tista besedila (tudi teh ni malo, glej št. 64 in 101), ki jih je neposredno podpisal kot avtor.

Na inštitutu je poleg organizacije kolektivnega dela prevzel seveda različne inštitutске projekte. Poleg Gospodarske in družbene zgodovine Slovencev — projekt v to delo spadajoče zgodovine Agrarnih panog se je vlekel kar vse do začetka leta 1981 — mu je Milko Kos kmalu po prihodu na inštitut odstopil pripravo izdaje srednjeveških urbarjev freisinske škofije za gospostva na slovenskih tleh (št. 46). Za delo je prejel nagrado Kidričevega sklada; potem ko je delo 1963 izšlo, je prevzel novo nalogo, na kateri je delal do smrti: leta 1963 se je začelo delo za starejšo historično topografijo slovenske Štajerske, pri kateri se je prav tedaj (1962) delo dokončno zaključilo zaradi bolezni zgodovinarja, ki je poprej prevzel to nalogo.

Največ dela pa je Blaznik posvečal svoji prvotni ljubezni — zgodovini loškega gospostva freisinskih škofov. Pregledovanje njegove bibliografije potrjuje resničnost njegove trditve, da je ves čas po 1950 nameraval s svojim delom ustvariti temelj za obsežno monografijo, s katero bo mogoče 1973 proslaviti tisočletnico postanka loškega gospostva in prve omembe Škofje Loke v ohranjenih virih. V zamudnih arhivskih študijah doma in v Münchnu, pri čemer mu je pomagala z denarjem domača občina, marsikaj pa je prevzel kar na stroške lastnega žepa, je evidencialno izpisal in dal mikrofilmati izredno mnogo gradiva za to zgodovino, ki je danes poglavitni sestavni del starejšega v loškem muzeju hranjenega gradiva (št. 32 in 97; končna sistematizacija pregleda teh virov, ki jo je nameraval dokončati po koncu dela na historični topografiji, je žal ostala le začetni načrt). Sicer je sprva nadaljeval z agrarno zgodovino posameznih delov freisinskega gospostva na Slovenskem (št. 18, 19, 20, 26, 30, 31, 50, 62, 98 itd.), nato pa se je lotil bodisi posameznih pomembnejših zgodovinskih vprašanj na loških tleh (npr. kmečkih uporov v št. 24 in 47, o reformaciji št. 43, o obrti in trgovini št. 33, 36, 41, 59 itd., o postanku in življenju mesta Škofja Loka št. 29, 42, 51, 80, življenju nekaterih gospostev na loških tleh in podobno), bodisi nekaterih pomembnejših strani razvoja freisinskega loškega gospostva kot celote. Vse to je v resnici pomenilo temelj velike monografije Škofja Loka in loško gospostvo, s katero je ta del slovenskega ozemlja dobil zgodovino, kakršne nima nobena druga slovenska regija (št. 77, povzetek v št. 73 in 74 ter kratka vsebina v št. 81). Velika sinteza mu je dozorela približno petdeset let potem, ko ga je profesor kot študenta napotil na njegovo življenjsko raziskovalno pot. Loška problematika tudi pozneje še vedno ostaja pomembna sestavina Blaznikovega raziskovanja, vendar gre poslej bolj za dopolnitev

kakih odprtih vprašanj, za članke ob različnih osebnih in drugačnih jubilejih in podobno. Le skupina razprav o katastrskih virih v zvezi z Bitnjem (št. 87 in 88), Železniki (št. 96) in Zirmi (št. 102 in 104) ima pri tem svoj poseben značaj in pomen: ko se nam je ob pogajanjih za izpolnitev arhivskega sporazuma z Avstrijo iz leta 1923 postavilo kot posebno vprašanje prav vprašanje jožefinskega in franciscejskega katastra, je Blaznik v teh razpravah pokazal njihovo vsebino, uporabnost in problematičnost zanesljivosti (oziroma nezanesljivosti podatkov teh virov za gospodarsko zgodovino).

Ob zgodovinskem raziskovanju loškega gospostva se je Blaznik že zgodaj razvil v našega najboljšega krajevnega zgodovinarja. To dokazuje najlepše seveda njegova že omenjena končna monografija o zgodovini njegove ožje domovine. Vendar pa je Blaznik, izkušen po raziskovanju teh vprašanj, prešel tudi na druga področja in na povzemanje nekaterih strani te problematike v celotni slovenski zgodovini. Študij posesti freisinških škofov ob dolenski Krki ga je vodila k splošnejšemu vprašanju agrarne strukture na Dolenjskem, kot se je v nekaj prispevkih lotil tega vprašanja tudi na širših gorenjskih področjih. Sodelovanje pri neuresničeni veliki zgodovini Ljubljane je prineslo kot bogat rezultat vsaj analizo razvoja gospostev in kmečkega položaja na njih na tleh nekdanjega teritorialnega španhajmskega gospostva s sedežem na ljubljanskem Gradu. Zelo razumljivo je potemtakem Blaznikovo sodelovanje pri sintetičnih pregledih nekaterih pomembnih vprašanj v Gospodarski in družbeni zgodovini Slovencev, prav tako razumljivo pa je tudi njegovo obsežno in dolgotrajno sodelovanje pri urejanju Kronike, časopisa, ki je posvečen zlasti slovenski krajevni zgodovini.

Omenili smo že Blaznikovo delo pri reševanju restitucijskega in arhivskega vprašanja med Jugoslavijo in Avstrijo. V letih 1958 do 1960 je bil eden izmed poglavitnih sodelavcev v komisiji, ki je pripravljala seznam arhivskega gradiva slovenske province v Avstriji in s tem temelj za pogajanja o izpolnitvi arhivskega sporazuma, sklenjenega med Avstrijo in Jugoslavijo že v davnem letu 1923, a še vedno neizpolnjenega. Prav zaradi tega je bil v ekspertnih skupinah, ki sta obravnavali arhive Koroške in Tirolske oziroma Štajerske, pa tudi v ekspertni skupini za restitucije vse do zadnjega eden izmed najpomembnejših in najbolj nepogrešljivih jugoslovanskih izvedencev.

O pomenu Blaznikovega dela v zgodovinarskih organizacijah in o njegovem zgodovinarskem delu bi vedeli povedati največ pač njegovi najožji rojaki — Ločani. Saj je bil predsednik Muzejskega društva v Škofji Loki kar 38 let, od ustanovitve 1936 do 1974; pri Loških razgledih je bil član uredništva vse do smrti in razen zadnjega letnika, ki ga je še doživel (30. iz leta 1983), ni niti enega brez Blaznikovega prispevka, včasih pa je teh prispevkov tudi po več. Od 109 naslovov bibliografije jih je 77 (70 %) posvečeno zgodovini ožje domovine.

Vse to delo govori samo zase in ne potrebuje še posebne hvale. Opozoriti velja le še na to, da je tudi pri starejši zgodovinski topografiji pokazal na metodično pot, ki je do njega niso poznali: katastrski viri 18. stoletja (zlasti terezijanski kataster) večkrat pomagajo razrešiti uganke, ki se le pri osamljenih srednjeveških virih in urbarjih zde nerešljive.

Nenadna Pavletova smrt je usekala bridko rano v vrste slovenskih zgodovinarjev. Še posebej pa je ta rana bridka vsem, in teh je mnogo, ki smo se z njim srečevali po človeški strani in pri delu. Ti spomini bodo živeli z nami pač neizbrisno do našega konca. Pravi spomenik, ki ne bo izginil, pa si je postavil sam z bogatimi rezultati svojega dela.

Bogo Grafenauer

BIBLIOGRAFIJA DR. PAVLETA BLAZNIKA

1. **Kolonizacija Selške doline.** Ljubljana, Leonova družba, 1928, 118 str. + zemljevid. Inavguralna disertacija.
2. **Bitenj.** — Geografski vestnik 4, 1928, str. 88—98.
3. Ocena: Andrejka Rudolf: Selški predniki dr. Janeza Ev. Kreka. — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo 14, 1933, str. 152—153.
4. **Posestne razmere v Selški dolini.** — Geografski vestnik 10, 1934, str. 4—66 + 1 zemljevid.
5. Ocena: Ilesič Svetozar: Kmetška naselja na vzhodnem Gorenjskem. — Jugoslovanski istoriski časopis 1, 1935, str. 197—198.
6. Ocena: Melik Anton: Kmetška naselja na Gorenjskem. Jugoslovanski istoriski časopis 1, 1935, str. 198—199.
7. **Škofja Loka in njen okraj v preteklosti.** — Škofja Loka in njen okraj. Zbornik ob obrtni razstavi. Škofja Loka 1936, str. 9—17.
8. **Kolonizacija Poljanske doline.** — Gla-

- snik Muzejskega društva za Slovenijo 19, 1938, str. 1—62.
9. **Naselitev Slovencev.** — Vestnik Prosvetnih zvez 18, 1939, str. 4—13.
  10. Ocena: Žontar Josip, Zgodovina mesta Kranja. Dom in svet 51, 1939, str. 563—564.
  11. Ocena: Kos Milko, Urbarji salzburske nadškofije. Časopis za zgodovino in narodopisje 34, 1939 /1940!/, str. 219—221.
  12. **O cehih na Slovenskem.** — Škofja Loka, Muzejsko društvo, 1940. Separat iz Zbornika slovenskega obrta 1918—1938, ki je bil deloma že natisnjen, vendar zaradi okupacije ni izšel.
  13. **O metodah proučevanja kolonizacijske zgodovine.** — Časopis za zgodovino in narodopisje 35, 1940 /1941!/, str. 33—39.
  14. **Arhivi v severni Sloveniji v dobi nemške okupacije.** — Arhivist 1, 1951, str. 20—26.
  15. Ocena: Kos Milko, O starejši slovenski kolonizaciji v Istri. Zgodovinski časopis 5, 1951, str. 367—369.
  16. Ocena: Ilešič Svetozar, Sistemi poljske razdelitve na Slovenskem. Zgodovinski časopis 5, 1951, str. 369—372.
  17. **Doneski k historični topografiji ljubljanske okolice.** — Zgodovinski časopis 6/7, 1952/1953 (Kosov zbornik), str. 391—397.
  18. **Gradovi na loškem ozemlju.** — Kronika 1, 1953, str. 97—102.
  19. **Kolonizacija in kmetško podložništvo na Sorškem polju.** — Razprave SAZU, 1. razred, 2, 1953, str. 139—242 + zemljevid.
  20. **Zemljiška gospostva na besniškem ozemlju.** — Razprave SAZU, 1. razred, 2, 1953, str. 243—276.
  21. **Na obisku v Freisingu.** — Loški razgledi 1, 1954, str. 55—64.
  22. **Arhivi v Sloveniji.** — Enciklopedija Jugoslavije 1, 1955, str. 196—198.
  23. **Pota in vidiki slovenske krajevne zgodovine.** — Kronika 3, 1955, str. 145—150.
  24. **Upori loških podložnikov konec XV. in v začetku XVI. stoletja.** — Loški razgledi 2, 1955, str. 65—70.
  25. **Prispevek k življenjepisno Primoža Trubarja.** — Slavistična revija 8, 1955, str. 247—248.
  26. **Freisinska županija Dovje.** — Zgodovinski časopis 9, 1955, str. 7—25.
  27. Ocena: Kos Milko, Urbarji Slovenskega Primorja. Drugi del. — Zgodovinski časopis 9, 1955, str. 252—255.
  28. **Zgornji stolp na Kranclju in Stari grad pod Lubnikom ter njuni gradiščani.** — Loški razgledi 3, 1956, str. 79—88.
  29. **O mestnem obzidju v Škofji Loki.** — Loški razgledi 4, 1957, str. 13—24.
  30. **Popis kmetij na ozemlju loškega gospostva leta 1510.** — Loški razgledi 5, 1958, str. 119—127.
  31. **Zemljiška gospostva v območju freisinske dolenske posesti.** — Razprave SAZU, 1. razred, 4, 1958, 94 str. + 5 zemljevidov.
  32. **O zbirki mikrofilmov v škofjeloškem muzeju.** — Arhivist 8, 1959, str. 61—65.
  33. **O podeželski obrti na loškem ozemlju do začetka 16. stoletja.** — Loški razgledi 6, 1959, str. 91—97.
  34. **Obveznosti podložnikov do zemljiških gospostev v območju Kranja.** — Zbornik: 900 let Kranja, 1960, str. 84—104.
  35. **Od kod priimek Tavčar?** — Geografski vestnik 32, 1960, str. 27—31.
  36. **O obrti v Škofji Loki v srednjem veku.** — Loški razgledi 7, 1960, str. 80—87.
  37. **Poselitev Gorenjske.** — Rad kongresa folklorista Jugoslavije, Bled 1959 (Ljubljana) 6, 1960, str. 15—18.
  38. Ocena: Ilešič Svetozar, Die Flurformen Sloweniens im Lichte der europäischen Forschung. — Zgodovinski časopis 14, 1960, str. 264—266.
  39. Ocena: Glauert Günter, Siedlung und Wirtschaft im oberen Sawegebiet während des 16. Jahrhunderts und heute. Zgodovinski časopis 14, 1960, str. 266.
  40. **Enote kmetijskih posestev na Slovenskem.** — Kronika 9, 1961, str. 129—134.
  41. **Trgovske zveze Škofje Loke za Reko v luči notarske knjige Antona de Renno da Mutina (1436—1461).** — Loški razgledi 8, 1961, str. 75—82.
  42. **Loški meščan Jurij Junaver.** — Loški razgledi 8, 1961, str. 83.
  43. **Reformacija in protireformacija na tleh loškega gospostva.** — Loški razgledi 9, 1962, str. 71—104.
  44. **Ime Puštal in njegov pomen.** — Loški razgledi 9, 1962, str. 219.
  45. Ocena: 60 let Mestnega arhiva ljubljanskega; Splošni pregled fondov Državnega arhiva LRS. — Zgodovinski časopis 16, 1962, str. 277—279.
  46. **Urbarji freisinske škofije.** — Viri za zgodovino Slovencev. Knjiga četrta. Srednjeveški urbarji za Slovenijo. Zvezek četrti. Ljubljana, SAZU, 1963, 472 str. + 4 zemljevidi.

47. **Odmev velikega tolminskega punta na ozemlju loškega gospostva.** — Loški razgledi 10, 1963, str. 84—96.
48. **K problemu nastanka Bitnja na Sorškem polju.** — Loški razgledi 10, 1963, str. 215.
49. **Loško gospostvo v času Eggenbergovega najema (1591—1604).** — Loški razgledi 11, 1964, str. 43—49.
50. **Struktura agrarne posesti na tleh loškega gospostva do srede 18. stoletja.** — Loški razgledi 12, 1965, str. 25—29.
51. **K problemu nastanka Škofje Loke in njenega notranjega razvoja v srednjem veku.** — Zgodovinski časopis 19/20 (Zwitterjev zbornik), 1965/1966, str. 153—160.
52. **Topografija vitanjskega urada v luči urbarja iz 1404.** — Časopis za zgodovino in narodopisje, n. v. 2, 1966, str. 96—103.
53. **Posebnosti starejše agrarne strukture na Dolenjskem.** — Kronika 14, 1966, str. 1—8.
54. **Prometne zveze preko Poljanske doline v freisinski dobi.** — Loški razgledi 13, 1966, str. 37—43.
55. **Položaj Visočanov v loškem gospostvu.** — Loški razgledi 13, 1966, str. 141—143.
56. **Spremembe v pravnem položaju loškega teritorialnega gospostva v 16. stoletju.** — Razprave SAZU, I. razred, 5 (Hauptmannov zbornik), 1966, str. 319—341.
57. **Od reverza (1589) do transakcije (1637). Borba loških meščanov z zemljiškim gospostvom za utrditev mestne avtonomije.** — Loški razgledi 14, 1967, str. 51—60.
58. **Das Hochstift Freising und die Kolonisation der Herrschaft Läck im Mittelalter.** — München, R. Trofenik, 1968, 24 str. + 3 zemljevidi (Litterae Slovenicae 5).
59. **Stare prometne povezave med Škofjo Loko in Freisingom.** — Loški razgledi 15, 1968, str. 49—55.
60. **Lexicon latinitatis mediae aevi Iugoslaviae.** — Zagreb, Academiarum scientiarum et artium SFR Jugoslaviae, snopič 1—6, 1969—1978. Soavtor in urednik.
61. **Topografija srednjeveške ptujske dominikanske in minoritske hubne posesti v jeseniškem uradu.** — Časopis za zgodovino in narodopisje, n. v. 5, 1969 (Bašev zbornik), str. 211—216.
62. **Analiza neposredne obremenitve grunta v Krnicah v Poljanski dolini 1630.** — Kronika 17, 1969, str. 20—23.
63. **Zahodna meja loškega gospostva po urbarju iz 1630 in po skici iz 1771.** — Loški razgledi 16, 1969, str. 105—111.
64. **Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev. Zgodovina agrarnih pannonog. I. zvezek: Agrarno gospodarstvo.** Ljubljana, SAZU in DZS. 1970 /1971!/. Član agrarnega oddelka pri zgodovinskem inštitutu SAZU in ožje redakcije. Avtor poglavij: Kolonizacija in populacija od srede 16. do srede 18. stoletja, str. 88—98; Kolektivna kmečka posest, str. 149—160; Enote kmečke posesti, str. 161—184; Poljska razdelitev, str. 185—196; Kmečka naselja, str. 611—616.
65. **Iz življenja loškega plemstva v 17. stoletju.** — Loški razgledi 17, 1970, str. 33—38.
66. **O metodah in nekaterih rezultatih pri ugotavljanju lokalizacij krajevnih imen.** — Onomastica jugoslavica 2, 1970, str. 3—11.
67. **Lovro Planina — osemdesetletnik.** — Loški razgledi 17, 1970, str. 270.
68. **Slovenica v arhivalijah freisinskega loškega gospostva.** — Loški razgledi 18, 1971, str. 74—79.
69. **Zemljiška gospostva v Ljubljani in njeni okolici.** — Publikacije Mestnega arhiva ljubljanskega. Razprave 2, 1971, str. 27—96 + 4 zemljevidi v pril.
70. **In memoriam prof. dr. Maks Miklavčič.** — Loški razgledi 18, 1971, str. 226—227.
71. **Profesor France Planina — sedemdesetletnik.** — Loški razgledi 18, 1971, str. 229—232.
72. **Ocena: Fresacher Walter, Die mittelalterlichen Urbare des Benediktinerstiftes St. Paul in Kärnten 1289/90 und 1371/72.** — Zgodovinski časopis 25, 1971, str. 297—300.
73. **Ob tisočletnici loškega gospostva.** — Glas 1. 7. do 29. 12. 1972 (27 člankov).
74. **Zgodovinski razvoj freisinskega loškega gospostva.** — Loški razgledi 19, 1972, str. 15—47.
75. **V spomin akademika dr. Milka Kosa.** — Loški razgledi 19, 1972, str. 417—419.
76. **V spomin notarja Steva Šinka.** — Loški razgledi 19, 1972, str. 459.
77. **Škofja Loka in loško gospostvo.** — Škofja Loka, Muzejsko društvo. 1973, 564 str. + 2 zemljevida.
78. **Aljažev stolp na Triglavu — v mejah loškega gospostva.** — Loški razgledi 20, 1973, str. 37—39.
79. **Portret freisinskega škofa Filipa (1498—1541).** — Loški razgledi 20, 1973, str. 40—42.
80. **Kasarna pri Kapucinskem mostu v Škofji Loki.** — Loški razgledi 20, 1973, str. 43—47.
81. **Ob loškem tisočletnem jubileju.** — Mohorjev koledar, 1973, str. 86—91.
82. **Razvoj feudalne rente u slovenskim pokrajinama do 16. stol.** — Radovi

- Sveučilišta u Zagrebu 5, 1973, str. 127—137 (Institut za hrvatsku povijest).
83. **Razvoj fevdalne rente v slovenskih pokrajinah do 16. stoletja.** — Situla 13, 1973, str. 35—44.
84. **Kolonizacija in populacija na Selškem v freisinškem času.** — Selška dolina v preteklosti in sedanjosti. Železniki, Muzejsko društvo v Škofji Loki, Pododbor Železniki. 1973, str. 81—100.
85. **Otvoritev muzejske zbirke v Zürich.** — Loški razgledi 20, 1973, str. 315—317.
86. **V spomin častnemu članu Lovru Planini.** — Loški razgledi 20, 1973, str. 303—305.
87. **Jožefinski kataster v luči jožefinske davčne občine Spodnji Bitenj.** — Loški razgledi 21, 1974, str. 47—58.
88. **Bitenj in franciscejski kataster.** — Loški razgledi 22, 1975, str. 83—93.
89. **K problematiki loškega grba.** — Loški razgledi 22, 1975, str. 261—262.
90. **Ob 80-letnici prof. dr. Josipa Zontarja.** — Loški razgledi 22, 1975, str. 289—290.
91. **Loški deželnosodni protokoli iz 1625—1637.** — Loški razgledi 23, 1976, str. 25—33.
92. **Ob štiridesetletnici Muzejskega društva v Škofji Loki.** — Loški razgledi 24, 1977, str. 11—23.
93. **Še k problematiki loškega grba.** — Loški razgledi 24, 1977, str. 279.
94. **Stoletnik prof. dr. Jože Demšar.** — Loški razgledi 24, 1977, str. 280.
95. **Življenje na žirovskem ozemlju v preteklih stoletjih.** — Alpina, 30 let tovarne obutve Žiri /1978/, str. 9—13.
96. **Železniki in franciscejski katastralni elaborati.** — Loški razgledi 25, 1978, str. 11—23.
97. **O virih za freisinško in briksenško posest na Slovenskem.** — Arhivi (Glasilo Arhivskega društva Slovenije), 1, 1978, str. 17—18.
98. **O preselitvi loških podložnikov.** /sc. od 1501 do 1754/ — Loški razgledi 26, 1979, str. 77—89.
99. **Etnografski pobirki iz loških deželskosodnih protokolov 17. stoletja.** — Traditiones 5—6, 1976—1977. Ljubljana 1979, str. 55—58.
100. **Iz mojih spominov.** — Šentpetrski zvon 1979, str. 6—8.
101. **Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev. Zgodovina agrarnih panog. II. zvezek: Družbena razmerja in gibanja.** Ljubljana, SAZU in DZS. 1980 /1981!/. Član agrarnega odseka pri Zgodovinskem inštitutu Mika Kosa SAZU in ožje redakcije. Avtor poglavja: Podložniške obveznosti do zemljiškega gospostva, str. 241—278, treh zemljevidov v prilogi ter Stvarnega registra, str. 721—776.
102. **Žiri v luči franciscejskega katastra.** — Loški razgledi 27, 1980, str. 120—130.
103. **Profesor dr. Jože Demšar (1877—1980).** — Loški razgledi 27, 1980, str. 297.
104. **Reambulacija (= popravek davčnega katastra 1869/1870) v luči katastrske občine Žiri.** — Loški razgledi 28, 1981, str. 197—206.
105. **Profesor France Planina — osemdesetletnik.** — Loški razgledi 28, 1981, str. 291—292.
106. **Kolonizacija slovenskega ozemlja s posebnim ozirom na loško in tolminsko gospostvo.** — XVIII. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, 5.—17. julij 1982. Zbornik predavanj, Ljubljana 1982, str. 207—221.
107. **Puštalsko zemljiško gospostvo in njegova posest znotraj loškega teritorialnega gospostva v času rektifikacije /sc. za vlade Marije Terezije/. — Loški razgledi 29, 1982, str. 11—19.**
108. **† Profesor dr. Josip Zontar.** — Loški razgledi 29, 1982, str. 141—142.
109. **Građivo za članek o zemljiškem gospostvu Schrottenthurn.** — Loški razgledi 31, 1984, str. 13—18.

Član redakcijskega odbora Loških razgledov od 1954 do smrti, član redakcijskega odbora Kronike od 1956 do 1974 (1967—1971 glavni urednik), Sourednik (in tehnični urednik) Hauptmannovega zbornika (Razprave SAZU, I. razred, 5, 1966), za Gospodarsko in družbeno zgodovino Slovencev glej pod številčkama 64 in 101.

Niso zajeta poročila, ki jih je objavil v Loških razgledih kot dolgoletni predsednik Muzejskega društva v Škofji Loki in prav tako ne poročila o delu Inštituta za občino in narodno zgodovino oziroma Zgodovinskega inštituta Milka Kosa pri SAZU, objavljena v Letopisih SAZU in vključena v skupna inštitutska poročila. Sicer niso upošteevane le objave v različnih časnikih.